

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Daarnaast zet de Blue Deal in op versterkte samenwerkingen, met bijzondere aandacht voor gebiedsgerichte werking.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

De Blue Deal vermeldt ook minstens de doelstellingen en de beschikbare structurele financiering voor verbetering van de waterkwaliteit, vermindering van de overstromingsrisico's en vermindering van de risico's op waterschaarste door droogte. De doelstellingen van de Blue Deal moeten ook minstens invulling geven aan de Europese kaderrichtlijn Water en haar dochterrichtlijnen, de Europese Overstromingsrichtlijn, en aan de principes van de Blue Deal van juli 2020, en het Vlaams Klimaatadaptatieplan 2030 van eind 2022.

De visie en doelstellingen van de Blue Deal geven ook een doorkijk naar de langere termijn. Vanuit de beoogde doelstellingen, bevat de Blue Deal de beleidslijnen en maatregelen om bij te dragen aan het realiseren van die doelstellingen.

Vlaams Regeerakkoord 2024-2029

In het regeerakkoord is het volgende opgenomen:

- ***“Zorg voor water: Blue Deal 2.0: ...We nemen actie om waterbeheer te vereenvoudigen, lanceren een nieuwe, omvattende Blue Deal met bijkomende middelen om meer ruimte te geven aan het water en in te zetten op klimaatadaptatie. Zo zorgen we ervoor dat de Vlaming niet met de voeten in het water staat, dat onze landbouwers droogte en natte periodes ten gevolge van het gewijzigde klimaat kunnen overbruggen, dat de natuur niet uitdroogt en dat zuiver en betaalbaar (drink)water voor iedereen uit de kraan blijft komen.”***
- ***“Blue Deal 2.0: geef water opnieuw de ruimte: Aanpakken van de negatieve gevolgen van periodes van droogte, verminderen van overstromingen door water terug ruimte te geven waar het kan en te begeleiden waar het moet, klimaatadaptatie en het verder verbeteren van onze waterkwaliteit: dat is de inzet van onze Blue Deal 2.0, die we goedkeuren aan het begin van deze regeerperiode. ...”***
- ***“Blue Deal 2.0: we maken werk van zuiver en betaalbaar water: Met de Blue Deal zorgen we voor genoeg zuiver water voor onze bevolking, industrie, natuur en landbouw. Een goede waterkwaliteit is essentieel voor de gezondheid van mens en natuur. Zuiver water ondersteunt biodiversiteit en is cruciaal voor onze welvaart. Door een combinatie van bronmaatregelen om vervuiling te voorkomen, investeringen in riolering en waterzuivering, verbetering van de waterkwaliteit en verantwoord beheer streven we een goede waterkwaliteit na en zorgen we voor een duurzame toekomst voor iedereen. ...”***

Beleidsnota Omgeving 2024-2029

De beleidsnota Omgeving 2024-2029 stelt het volgende:

***“OD2.1: Een ambitieuze en tegelijk realistische Blue Deal 2.0 voorleggen: Samen met de collega’s van de Vlaamse Regering maken we in het eerste jaar van deze legislatuur een omvattende Blue Deal 2.0 met bijkomende middelen om meer ruimte te geven aan het water en in te zetten op klimaatadaptatie. In deze Blue Deal leggen we de strategische doelstellingen vast voor waterkwaliteit, waterweerbaarheid en waterzekerheid en voorzien we initiatieven om tot een sluitende financiering te komen. We geven hierbij ook een doorkijk naar de langere termijn.*”**

We verankeren in de Blue Deal-nota de inhoudelijke prioriteiten en voorzien middelen voor het waterbeleid voor de komende legislatuur. We nemen als leidraad de noodzakelijke watersysteemaanpak, ruimte voor water en natuurgebaseerde oplossingen. We bepalen ambitieuze, afgestemde en haalbare doelstellingen en prioriteiten voor waterkwaliteit, waterweerbaarheid en waterzekerheid. Zo leggen we de basis voor de (operationele) doelstellingen in de volgende stroomgebiedbeheerplannen. De nota vormt tevens de bijdrage vanuit het waterbeleid aan het klimaatadaptatiebeleid en een kompas voor de doelstellingen in andere relevante beleidsplannen.”

Beleidsnota Mobiliteit en Openbare Werken 2024-2029

De beleidsnota Mobiliteit en Openbare Werken 2024-2029 stelt het volgende:

“OD 7.6 De waterweerbaarheid van Vlaanderen versterken ... De investeringen op vlak van waterbeheersing doen we vanuit één coherente visie op het watersysteem in de verschillende bekkens en voor de kustverdediging. We werken met de minister van Omgeving mee aan de Blue Deal”

3. Doorwerking naar beleidsprocessen, plannen en programma's

Per beleidsveld of doelgroep worden relevante processen, plannen en programma's opgelijst die bijdragen aan de realisatie van de Blue Deal. Er wordt voorzien in een duidelijke regie en opvolging om de doorwerking te verzekeren. (zie ook pt. 4 'Verder traject')

4. Financiering van het waterbeleid

Dit onderdeel bevat informatie over de meerjarenfinanciering van het watersysteembeheer en de financiering van de waterketen. Het biedt inzicht in de middelen die beschikbaar worden gesteld vanuit de beleidsdomeinen Omgeving en Mobiliteit en Openbare Werken voor de uitvoering van de Blue Deal met het oog op de doelstellingen waterkwaliteit, waterzekerheid en waterveiligheid.

5. Governance en gebiedsgerichte samenwerking

De Blue Deal stelt versterkte samenwerkingsvormen en optimalisaties voor om te komen tot een coherent en ambitieus waterbeleid. De nadruk ligt op gebiedsgerichte werking en lokale gebiedscoalities.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De Blue Deal geeft een meerjarig inzicht in de middelen die via de Vlaamse meerjarenbegroting voor de Blue Deal voorzien zijn en in de andere water-gerelateerde budgetlijnen, namelijk uitvoering stroomgebiedbeheerplan, rioleringssubsidies, werkingstoelage Aquafin voor beleidsdomein Omgeving en de investeringsbudgetten bij het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken in de loop van de legislatuur.

Gelet op de brede waaier aan uitdagingen is het haalbare ambitieniveau afhankelijk van de budgettaire middelen. Extra of versnelde ambitie voor de doelstellingen waterkwaliteit, waterzekerheid en waterveiligheid is nodig, doch afhankelijk van beschikbaarheid van bijkomende middelen.

De budgetverdeling in de Blue Deal nota vertrekt vanuit het huidige budgettaire kader. Dat betekent dat het investeringsritme werd beperkt in functie van de beschikbare middelen. De behoeften vermeld in deze Blue Deal nota overstijgen echter het voorziene budget. De bevoegde minister van Omgeving werkt daarom tegen het volgende begrotingsoverleg een bijkomende budgetvraag uit.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 7 juli 2025. Volgens de inspectie van financiën lijkt het van belang om nu reeds aan te geven welk budget precies nodig is om die ambities wel te realiseren, en wat het effect is op de vooropgestelde ambities indien het budget niet verhoogd wordt. Hiervoor wordt verwezen naar bovenstaande.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

Bijlagen:

- het ontwerp van Blue Deal 2025-2029
- advies SERV-MINA-SALV
- het advies van de Inspectie van Financiën

////////////////////////////////////